

CUPRINS

I. DREPT CIVIL

A. TESTE-GRILĂ	3
CAPITOLUL I. PARTEA GENERALĂ. PERSOANA FIZICĂ ȘI PERSOANA JURIDICĂ	3
§1. Aplicarea legii civile în timp, spațiu și asupra persoanelor	3
§2. Raportul juridic civil	3
§3. Actul juridic civil	4
3.1. Noțiuni și clasificări. Condiții de fond și formă	4
3.2. Modalitățile actului juridic civil	7
3.3. Nulitatea actului juridic civil	8
3.4. Efectele actului juridic civil	10
§4. Prescripția extinctivă și decăderea	12
§5. Persoana fizică și persoana juridică	16
CAPITOLUL AL II-LEA. DREPTURILE REALE PRINCIPALE	18
§1. Dreptul de proprietate	18
§2. Modalitățile juridice ale dreptului de proprietate	19
§3. Dezmembrămintele dreptului de proprietate privată	20
§4. Posesia	23
§5. Modurile de dobândire a drepturilor reale principale	24
§6. Apărarea drepturilor reale principale	25
CAPITOLUL AL III-LEA. TEORIA GENERALĂ A OBLIGAȚIILOR	27
§1. Obligația civilă	27
§2. Particularități ale contractului	27
§3. Faptele juridice licite	29
§4. Faptele ilicite și celelalte fapte juridice extracontractuale cauzatoare de prejudiciu	31
§5. Executarea obligațiilor	36
§6. Transmisiunea și transformarea obligațiilor	41
§7. Stingerea obligațiilor	44
§8. Garanțiile obligațiilor	46
CAPITOLUL AL IV-LEA. CONTRACTE SPECIALE	47
§1. Contractul de vânzare	47
§2. Contractul de donație	52
§3. Contractul de locațiune	55
§4. Contractul de societate	58
§5. Contractul de mandat	58
§6. Contractul de împrumut	60

§7. Contractul de asigurare _____	61
§8. Contractul de rentă viageră _____	61
§9. Contractul de întreținere _____	61
§10. Contractul de tranzacție _____	63
CAPITOLUL AL V-LEA. SUCCESIUNI _____	65
§1. Regulile generale ale moștenirii _____	65
§2. Moștenirea legală _____	65
§3. Moștenirea testamentară, rezerva succesorală și cotitatea disponibilă _____	68
§4. Transmisiunea și partajul moștenirii _____	69
CAPITOLUL AL VI-LEA. FAMILIA _____	71
§1. Desfacerea căsătoriei _____	71
§2. Filiația _____	71
§3. Autoritatea părintească _____	72
§4. Obligația legală de întreținere _____	73
B. RĂSPUNSURI ȘI EXPLICAȚII _____	74
CAPITOLUL I. PARTEA GENERALĂ. PERSOANA FIZICĂ ȘI PERSOANA JURIDICĂ _____	74
§1. Aplicarea legii civile în timp, spațiu și asupra persoanelor _____	74
§2. Raportul juridic civil _____	75
§3. Actul juridic civil _____	77
3.1. Noțiuni și clasificări. Condiții de fond și formă _____	77
3.2. Modalitățile actului juridic civil _____	84
3.3. Nulitatea actului juridic civil _____	88
3.4. Efectele actului juridic civil _____	94
§4. Prescripția extintivă și decăderea _____	98
§5. Persoana fizică și persoana juridică _____	108
CAPITOLUL AL II-LEA. DREPTURILE REALE PRINCIPALE _____	110
§1. Dreptul de proprietate _____	110
§2. Modalitățile juridice ale dreptului de proprietate _____	112
§3. Dezmembrămintele dreptului de proprietate privată _____	116
§4. Posesia _____	122
§5. Modurile de dobândire a drepturilor reale principale _____	124
§6. Apărarea drepturilor reale principale _____	126
CAPITOLUL AL III-LEA. TEORIA GENERALĂ A OBLIGAȚIILOR _____	131
§1. Obligația civilă _____	131
§2. Particularități ale contractului _____	132
§3. Faptele juridice licite _____	136
§4. Faptele ilicite și celelalte fapte juridice extracontractuale cauzatoare de prejudiciu _____	142
§5. Executarea obligațiilor _____	153
§6. Transmisiunea și transformarea obligațiilor _____	166
§7. Stingerea obligațiilor _____	174
§8. Garanțiile obligațiilor _____	178

CAPITOLUL AL IV-LEA. CONTRACTE SPECIALE	180
§1. Contractul de vânzare	180
§2. Contractul de donație	191
§3. Contractul de locațiune	197
§4. Contractul de societate	203
§5. Contractul de mandat	204
§6. Contractul de împrumut	209
§7. Contractul de asigurare	211
§8. Contractul de rentă viageră	211
§9. Contractul de întreținere	212
§10. Contractul de tranzacție	215
CAPITOLUL AL V-LEA. SUCCESIUNI	219
§1. Reguliile generale ale moștenirii	219
§2. Moștenirea legală	220
§3. Moștenirea testamentară, rezerva succesorală și cotitatea disponibilă	227
§4. Transmisiunea și partajul moștenirii	229
CAPITOLUL AL VI-LEA. FAMILIA	232
§1. Desfacerea căsătoriei	232
§2. Filiația	234
§3. Autoritatea părintească	236
§4. Obligația legală de întreținere	238

II. DREPT PROCESUAL CIVIL

A. TESTE-GRILĂ	243
Capitolul I. DISPOZIȚII GENERALE	243
§1. Principiile fundamentale ale procesului civil	243
§2. Aplicarea legii de procedură civilă	244
§3. Acțiunea civilă	245
§4. Participanții la procesul civil	247
4.1. Incidente referitoare la compunerea și constituirea instanței	247
4.2. Părțile în procesul civil	249
4.3. Reprezentarea părților în judecată. Participarea Ministerului Public în procesul civil	253
§5. Competența instanțelor judecătorești	255
5.1. Competența generală. Competența materială. Competența teritorială	255
5.2. Incidente procedurale privitoare la instanța sesizată	260
§6. Actele de procedură și termenele procedurale	263
CAPITOLUL AL II-LEA. PROCEDURA CONTENCIOASĂ	268
§1. Judecata în fața primei instanțe	268
1.1. Sesizarea instanței de judecată	268
1.1.1. Cererea de chemare în judecată	268

1.1.2. Întâmpinarea și cererea reconvențională _____	270
1.2. Etapele cercetării procesului și a dezbaterii în fond a procesului _____	273
1.2.1. Ședința de judecată. Încheierile _____	273
1.2.2. Excepțiile procesuale _____	274
1.2.3. Probele _____	276
1.2.4. Asigurarea probelor _____	279
1.2.5. Incidente procedurale _____	279
1.2.6. Actele procesuale de dispoziție ale părților _____	281
1.3. Etapa deliberării și pronunțării hotărârii judecătorești _____	282
1.4. Hotărârea judecătorească _____	283
§2. Judecata în căile de atac _____	287
2.1. Apelul _____	287
2.2. Recursul _____	289
2.3. Contestația în anulare _____	291
2.4. Revizuirea _____	293
§3. Recursul în interesul legii. Sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept. Contestația privind tergiversarea procesului _____	295
CAPITOLUL AL III-LEA. PROCEDURA NECONTENCIOASĂ JUDICIARĂ _____	296
CAPITOLUL AL IV-LEA. EXECUTAREA SILITĂ _____	297
CAPITOLUL AL V-LEA. PROCEDURI SPECIALE _____	302
§1. Procedura divorțului _____	302
§2. Măsurile asigurătorii și provizorii _____	304
§3. Procedura partajului judiciar _____	305
§4. Procedura ordonanței președințiale _____	306
§5. Procedura ordonanței de plată _____	307
§6. Procedura cu privire la cererile de valoare redusă _____	307
§7. Procedura evacuării din imobilele folosite sau ocupate fără drept _____	307
§8. Cauțiunea judiciară _____	308
§9. Procedura ofertei de plată și consemnațiunii _____	308
§10. Procedura privitoare la înscrierea drepturilor dobândite în temeiul uzucapiunii _____	309
B. RĂSPUNSURI ȘI EXPLICAȚII _____	310
CAPITOLUL I. DISPOZIȚII GENERALE _____	310
§1. Principiile fundamentale ale procesului civil _____	310
§2. Aplicarea legii de procedură civilă _____	314
§3. Acțiunea civilă _____	315
§4. Participanții la procesul civil _____	320
4.1. Incidente procedurale privind compunerea sau constituirea instanței _____	320
4.2. Părțile în procesul civil _____	326
4.3. Reprezentarea părților în judecată. Participarea Ministerului Public în procesul civil _____	335
§5. Competența instanțelor judecătorești _____	338
5.1. Competența generală. Competența materială. Competența teritorială _____	338

5.2. Incidente procedurale privitoare la instanța sesizată	349
§6. Actele de procedură și termenele procedurale	355
CAPITOLUL AL II-LEA. PROCEDURA CONTENCIOASĂ	365
§1. Judecata în fața primei instanțe	365
1.1. Sesizarea instanței de judecată	365
1.1.1. Cererea de chemare în judecată	365
1.1.2. Întâmpinarea și cererea reconvențională	371
1.2. Etapele cercetării procesului și a dezbaterii în fond a procesului	377
1.2.1. Ședința de judecată. Încheierile	377
1.2.2. Excepțiile procesuale	380
1.2.3. Probele	384
1.2.4. Asigurarea probelor	390
1.2.5. Incidente procedurale	391
1.2.6. Actele procesuale de dispoziție ale părților	395
1.3. Etapa deliberării și pronunțării hotărârii judecătorești	399
1.4. Hotărârea judecătorească	400
§2. Judecata în căile de atac	408
2.1. Apelul	409
2.2. Recursul	414
2.3. Contestația în anulare	417
2.4. Revizuirea	421
§3. Recursul în interesul legii. Sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept. Contestația privind tergiversarea procesului	425
CAPITOLUL AL III-LEA. PROCEDURA NECONTENCIOASĂ	427
CAPITOLUL AL IV-LEA. EXECUTAREA SILITĂ	429
CAPITOLUL AL V-LEA. PROCEDURI SPECIALE	438
§1. Procedura divorțului	438
§2. Măsurile asigurătorii și provizorii	441
§3. Procedura partajului judiciar	443
§4. Procedura ordonanței președințiale	444
§5. Procedura ordonanței de plată	446
§6. Procedura cu privire la cererile de valoare redusă	447
§7. Procedura evacuării din imobilele folosite sau ocupate fără drept	449
§8. Cauțiunea judiciară	451
§9. Procedura ofertei de plată și consemnațiuni	451
§10. Procedura privitoare la înscrierea drepturilor dobândite în temeiul uzucapiunii	451

III. DREPT PENAL

A. TESTE-GRILĂ _____	455
CAPITOLUL I. PARTEA GENERALĂ _____	455
§1. Aplicarea legii penale în timp _____	455
§2. Aplicarea legii penale în spațiu _____	457
§3. Infracțiunea _____	458
3.1. Dispoziții generale _____	458
3.2. Cauzele justificative _____	459
3.3. Cauzele de neimputabilitate _____	460
3.4. Formele infracțiunii _____	461
3.5. Unitatea și pluralitatea de infracțiuni _____	462
3.6. Autorul și participanții _____	466
§4. Pedepsele _____	468
4.1. Categoriile pedepselor _____	468
4.2. Pedepsele principale _____	469
4.3. Pedepsa accesorie și pedepsele complementare _____	469
4.4. Calculul duratei pedepselor _____	470
4.5. Individualizarea pedepselor _____	471
4.5.1. Circumstanțele atenuante _____	471
4.5.2. Circumstanțele agravante _____	472
4.6. Renunțarea la aplicarea pedepsei _____	472
4.7. Amânarea aplicării pedepsei _____	472
4.8. Suspendarea executării pedepsei sub supraveghere _____	473
4.9. Liberarea condiționată _____	475
§5. Măsurile de siguranță _____	476
§6. Minoritatea _____	476
§7. Răspunderea penală a persoanei juridice _____	477
§8. Cauzele care înlătură răspunderea penală _____	478
§9. Cauzele care înlătură sau modifică executarea pedepsei _____	480
§10. Cauzele care înlătură consecințele condamnării _____	480
§11. Înțelesul unor termeni sau expresii în legea penală _____	481
CAPITOLUL AL II-LEA. PARTEA SPECIALĂ _____	482
§1. Infracțiuni contra persoanei _____	482
1.1. Infracțiuni contra vieții _____	482
1.2. Infracțiuni contra integrității corporale sau sănătății _____	486
1.3. Infracțiuni săvârșite asupra unui membru de familie _____	488
1.4. Infracțiuni contra libertății persoanei _____	488
1.5. Infracțiuni contra libertății și integrității sexuale _____	490
1.6. Infracțiuni ce aduc atingere domiciliului și vieții private _____	492
§2. Infracțiuni contra patrimoniului _____	493
2.1. Furtul _____	493
2.2. Tâlhăria și pirateria _____	496
2.3. Infracțiuni contra patrimoniului prin nesocotirea încrederii _____	498

2.4. Distrugerea și tulburarea de posesie _____	500
§3. Infracțiuni contra autorității _____	501
§4. Infracțiuni contra înfăptuirii justiției _____	502
§5. Infracțiuni de corupție și de serviciu _____	506
5.1. Infracțiuni de corupție _____	506
5.2. Infracțiuni de serviciu _____	508
§6. Infracțiuni de fals _____	510
§7. Infracțiuni contra siguranței publice _____	512
§8. Infracțiuni care aduc atingere unor relații privind conviețuirea socială _____	513
§9. Infracțiuni prevăzute în legi speciale _____	513
B. RĂSPUNSURI ȘI EXPLICAȚII _____	514
CAPITOLUL I. PARTEA GENERALĂ _____	514
§1. Aplicarea legii penale în timp _____	514
§2. Aplicarea legii penale în spațiu _____	518
§3. Infracțiunea _____	520
3.1. Dispoziții generale _____	520
3.2. Cauzele justificative _____	522
3.3. Cauzele de neimputabilitate _____	527
3.4. Formele infracțiunii _____	529
3.5. Unitatea și pluralitatea de infracțiuni _____	531
3.6. Autorul și participanții _____	545
§4. Pedepsele _____	550
4.1. Categoriile pedepselor _____	550
4.2. Pedepsele principale _____	552
4.3. Pedepsa accesorie și pedepsele complementare _____	553
4.4. Calculul duratei pedepselor _____	555
4.5. Individualizarea pedepselor _____	556
4.5.1. Circumstanțele atenuante _____	556
4.5.2. Circumstanțele agravante _____	559
4.6. Renunțarea la aplicarea pedepsei _____	560
4.7. Amânarea aplicării pedepsei _____	560
4.8. Suspendarea executării pedepsei sub supraveghere _____	563
4.9. Liberarea condiționată _____	566
§5. Măsurile de siguranță _____	567
§6. Minoritatea _____	569
§7. Răspunderea penală a persoanei juridice _____	571
§8. Cauzele care înlătură răspunderea penală _____	573
§9. Cauzele care înlătură sau modifică executarea pedepsei _____	577
§10. Cauzele care înlătură consecințele condamnării _____	579
§11. Înțelesul unor termeni sau expresii în legea penală _____	581
CAPITOLUL AL II-LEA. PARTEA SPECIALĂ _____	582
§1. Infracțiuni contra persoanei _____	582
1.1. Infracțiuni contra vieții _____	582

1.2. Infracțiuni contra integrității corporale sau sănătății	593
1.3. Infracțiuni săvârșite asupra unui membru de familie	597
1.4. Infracțiuni contra libertății persoanei	598
1.5. Infracțiuni contra libertății și integrității sexuale	603
1.6. Infracțiuni ce aduc atingere domiciliului și vieții private	608
§2. Infracțiuni contra patrimoniului	609
2.1. Furtul	609
2.2. Tâlhăria și pirateria	616
2.3. Infracțiuni contra patrimoniului prin nesocotirea încrederii	621
2.4. Distrugerea și tulburarea de posesie	626
§3. Infracțiuni contra autorității	629
§4. Infracțiuni contra înfăptuirii justiției	631
§5. Infracțiuni de corupție și de serviciu	640
5.1. Infracțiuni de corupție	640
5.2. Infracțiuni de serviciu	644
§6. Infracțiuni de fals	647
§7. Infracțiuni contra siguranței publice	652
§8. Infracțiuni care aduc atingere unor relații privind conviețuirea socială	652
§9. Infracțiuni prevăzute în legi speciale	654

IV. DREPT PROCESUAL PENAL

A. TESTE-GRILĂ	659
----------------	-----

CAPITOLUL I. PARTEA GENERALĂ 659

§1. Principiile și limitele aplicării legii procesuale penale	659
§2. Acțiunea penală și acțiunea civilă în procesul penal	659
§3. Participanții în procesul penal	663
3.1. Părțile, subiecții procesuali principali și drepturile acestora	663
3.2. Competența organelor judiciare	665
3.3. Avocatul. Asistența juridică și reprezentarea	672
§4. Probele, mijloacele de probă și procedeele probatorii	674
§5. Măsurile preventive și alte măsuri procesuale	677
5.1. Măsurile preventive	677
5.2. Aplicarea provizorie a măsurilor de siguranță cu caracter medical	681
5.3. Măsurile asigurătorii, restituirea lucrurilor și restabilirea situației anterioare săvârșirii infracțiunii	681
§6. Acte procesuale și acte procedurale comune	682
6.1. Citarea, comunicarea actelor procedurale și mandatul de aducere. Noțiunile de act procesual și act procedural	682
6.2. Termenele	683
6.3. Cheltuielile judiciare	683
6.4. Sancțiunile procesuale	683
6.5. Amenda judiciară	685

CAPITOLUL AL II-LEA. PARTEA SPECIALĂ	686
§1. Urmărirea penală	686
1.1. Dispoziții generale	686
1.2. Sesizarea organelor de urmărire penală	686
1.3. Conducerea și supravegherea activității organelor de cercetare penală de către procuror	687
1.4. Desfășurarea urmăririi penale	688
1.5. Suspendarea urmăririi penale	689
1.6. Clasarea și renunțarea la urmărirea penală	690
1.7. Reluarea urmăririi penale	692
1.8. Dispoziții privind efectuarea urmăririi penale de către procuror	692
1.9. Rezolvarea cauzelor și sesizarea instanței	693
1.10. Plângerea împotriva măsurilor și actelor de urmărire penală	693
§2. Camera preliminară	695
§3. Judecata	698
3.1. Dispoziții generale	698
3.2. Judecata în primă instanță	701
3.3. Apelul	706
3.4. Contestația	711
3.5. Căile extraordinare de atac	711
3.5.1. Contestația în anulare	711
3.5.2. Revizuirea	712
3.5.3. Redeschiderea procesului penal în cazul judecării în lipsa persoanei condamnate	713
§4. Proceduri speciale	714
4.1. Acordul de recunoaștere a vinovăției	714
4.2. Procedura în cauzele cu infractori minori	715
4.3. Procedura reabilitării	716
§5. Executarea hotărârilor penale	717
B. RĂSPUNSURI ȘI EXPLICAȚII	719
CAPITOLUL I. PARTEA GENERALĂ	719
§1. Principiile și limitele aplicării legii procesuale penale	719
§2. Acțiunea penală și acțiunea civilă în procesul penal	719
§3. Participanții în procesul penal	728
3.1. Părțile, subiecții procesuali principali și drepturile acestora	728
3.2. Competența organelor judiciare	734
3.3. Avocatul. Asistența juridică și reprezentarea	749
§4. Probele, mijloacele de probă și procedeele probatorii	752
§5. Măsurile preventive și alte măsuri procesuale	762
5.1. Măsurile preventive	762
5.2. Aplicarea provizorie a măsurilor de siguranță cu caracter medical	771
5.3. Măsurile asigurătorii, restituirea lucrurilor și restabilirea situației anterioare săvârșirii infracțiunii	772
§6. Acte procesuale și acte procedurale comune	773
6.1. Citarea, comunicarea actelor procedurale și mandatul de aducere. Noțiunile de act procesual și act procedural	773

6.2. Termenele	775
6.3. Cheltuielile judiciare	776
6.4. Sancțiunile procesuale	778
6.5. Amenda judiciară	781

CAPITOLUL AL II-LEA. PARTEA SPECIALĂ **783**

§1. Urmărirea penală	783
1.1. Dispoziții generale	783
1.2. Sesizarea organelor de urmărire penală	784
1.3. Conducerea și supravegherea activității organelor de cercetare penală de către procuror	787
1.4. Desfășurarea urmăririi penale	788
1.5. Suspendarea urmăririi penale	791
1.6. Clasarea și renunțarea la urmărirea penală	792
1.7. Reluarea urmăririi penale	796
1.8. Dispoziții privind efectuarea urmăririi penale de către procuror	798
1.9. Rezolvarea cauzelor și sesizarea instanței	799
1.10. Plângerea împotriva măsurilor și actelor de urmărire penală	800
§2. Camera preliminară	803
§3. Judecata	810
3.1. Dispoziții generale	810
3.2. Judecata în primă instanță	816
3.3. Apelul	828
3.4. Contestația	834
3.5. Căile extraordinare de atac	836
3.5.1. Contestația în anulare	836
3.5.2. Revizuirea	839
3.5.3. Redeschiderea procesului penal în cazul judecării în lipsa persoanei condamnate	842
§4. Proceduri speciale	842
4.1. Acordul de recunoaștere a vinovăției	842
4.2. Procedura în cauzele cu infractori minori	845
4.3. Procedura reabilitării	847
§5. Executarea hotărârilor penale	848

**Ioan-Paul Chiș, Mădălina Dinu, Cristinel Ghigeci,
Teona Elena Rădulescu, Tudor-Vlad Rădulescu, Victor Văduva**

Culegere de teste-grilă

pentru admiterea în magistratură și avocatură

cu explicații ale variantelor de răspuns

■ DREPT CIVIL ■ DREPT PROCESUAL CIVIL

■ DREPT PENAL ■ DREPT PROCESUAL PENAL

- Admitere INM • Admitere în magistratură • Primire în profesie – avocat stagiar
- Primire în profesie – avocat definitiv

A. TESTE-GRILĂ

CAPITOLUL I. PARTEA GENERALĂ. PERSOANA FIZICĂ ȘI PERSOANA JURIDICĂ

§1. Aplicarea legii civile în timp, spațiu și asupra persoanelor

1. Cu excepția cazurilor în care prin lege se dispune altfel, Codul civil din 2009 se aplică și:

A. uzucapiunilor începute și neîmplinite la data intrării sale în vigoare;

B. efectelor actelor juridice încheiate înainte de intrarea sa în vigoare, însă numai dacă aceste efecte se vor produce după intrarea sa în vigoare;

C. efectelor viitoare ale situațiilor juridice născute anterior intrării sale în vigoare, derivate din raporturile de vecinătate, dacă aceste situații juridice subzistă după intrarea sa în vigoare.

(admitere INM și în magistratură, 2012)

2. Potrivit prevederilor cuprinse în Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, modificarea în anul 2012 (adică după intrarea în vigoare a noului Cod civil) a unui contract valabil încheiat în anul 2010 (adică înainte de intrarea în vigoare a noului Cod civil) se realizează:

A. cu respectarea tuturor condițiilor prevăzute de legea în vigoare la data încheierii sale;

B. cu respectarea tuturor condițiilor prevăzute de legea în vigoare la data modificării sale;

C. în privința elementelor contractului care nu fac obiectul modificării, contractul este supus dispozițiilor legii în vigoare la data când a fost încheiat în tot ceea ce privește încheierea, interpretarea, efectele, executarea și încetarea sa.

(primire în profesie – avocat stagiar, 2012)

3. Dispozițiile Codului civil (Legea nr. 287/2009 privind Codul civil) se aplică:

A. efectelor viitoare ale actelor juridice încheiate anterior intrării sale în vigoare;

B. efectelor viitoare ale situațiilor juridice născute anterior intrării în vigoare a acestuia, născute, printre altele, din raporturile de vecinătate, dacă aceste situații juridice subzistă după intrarea în vigoare a Codului civil;

C. actelor juridice nule, anulabile sau afectate de alte cauze de ineficacitate prevăzute de Codul civil de la 1864, dacă pot fi considerate valabile sau eficiente potrivit Codului civil din 2009.

(primire în profesie – avocat stagiar, 2014)

4. Acțiunea revocatorie:

A. va fi guvernată de dispozițiile Codului civil din 2009, chiar și în ipoteza în care creanța creditorului reclamant s-a născut dintr-un act încheiat înainte de data de 01.10.2011, însă scadența acesteia se situează după această dată;

B. va fi guvernată de dispozițiile Codului civil din 2009, chiar și în ipoteza în care creanța creditorului reclamant devenise scadentă anterior datei de 01.10.2011, însă acesta a dobândit-o prin cesiune de creanță încheiată ulterior intrării în vigoare a Codului civil din 2009;

C. în ipoteza în care ar fi admisă, va avea ca efect declararea actului atacat ca inopozabil exclusiv față de creditorul reclamant.

(primire în profesie – avocat definitiv, martie 2019)

§2. Raportul juridic civil

5. Minorul de 14 ani:

A. nu poate dispune prin testament;

B. nu poate dispune prin testament decât de jumătate din bunurile de care ar fi putut dispune dacă ar fi fost major;

C. poate dispune prin testament numai în favoarea părinților săi.

(admitere INM și în magistratură, 2012)

6. Minorul:

A. păstrează capacitatea deplină de exercițiu dobândită prin căsătorie, în toate cazurile în care căsătoria este anulată;

B. poate invoca singur, în apărare, anulabilitatea actului pentru incapacitatea sa rezultată din minoritate;

C. care nu a împlinit vârsta de 14 ani nu răspunde pentru prejudiciul produs prin fapta sa ilicită delictuală, chiar dacă se dovedește că avea discernământ la data faptei.

(primire în profesie – avocat stagiar, 2016)

7. Incapacitatea de a contracta a minorului sau a celui pus sub interdicție:

A. poate fi opusă minorului sau celui pus sub interdicție de persoanele capabile de a contracta;

B. atrage anularea actelor încheiate de incapabil, cu condiția dovedirii unui prejudiciu;

C. poate fi invocată, în apărare, ca temei al anulabilității actului, chiar de către incapabil.

(primire în profesie – avocat stagiar, 2014)

8. La data de 15.08.2014, A. dobândește prin cumpărare de la minorul B., în vârstă de 17 ani, un ceas valoros, achitând prețul său de catalog. La data de 13.02.2016, A. îl notifică pe B., somându-l să confirme actul anulabil sau să introducă acțiunea în anulare. Prin cererea de chemare în judecată, introdusă la data de 14.08.2017, B. solicită anularea contractului și restituirea bunului vândut, cu daune-interese, arătând că refuză să confirme vânzarea. În apărare, A. invocă prescripția dreptului la acțiune și, în subsidiar, decăderea din dreptul de a cere anularea vânzării. Instanța:

- A. va admite acțiunea în anularea vânzării;
  - B. va respinge acțiunea în anularea vânzării, considerând împlinită prescripția extinctivă;
  - C. va constata că reclamantul B. este decăzut din dreptul de a cere anularea vânzării și va respinge acțiunea.
- (primire în profesie – avocat stagiar, 2017)*

9. X., în vârstă de 17 ani, pretinzând că este major, a încheiat un contract cu Y. prin care i-a vândut acestuia din urmă un telefon mobil cu prețul de 1.200 lei. Din acest preț, X. și-a achitat o datorie în valoare de 200 lei, și-a cumpărat cu 600 de lei un alt telefon și a organizat o petrecere pentru prietenii săi, pentru care a cheltuit suma de 300 lei, rămânând cu 100 lei. Ulterior, X. a solicitat anularea contractului pentru lipsa capacității depline de exercițiu și restituirea telefonului, iar Y. a solicitat restituirea prețului. Instanța:

- A. va respinge cererea în anularea contractului, reținând săvârșirea de către X. a unui delict civil prin declarația că este capabil să contracteze și considerând că menținerea actului ca valabil este cea mai potrivită formă de reparare a prejudiciului ce ar fi fost cauzat lui Y.;
  - B. va dispune anularea contractului, obligându-l pe Y. să restituie telefonul, iar pe X. să-i restituie lui Y. suma de 900 lei;
  - C. va dispune anularea contractului, obligându-l pe Y. să restituie telefonul, iar pe X. să-i plătească lui Y. suma de 1.200 lei, dacă va stabili că X., cu intenția de a face restituirea imposibilă, a risipit o parte din prețul obținut.
- (primire în profesie – avocat definitiv, 2017)*

10. X. și Y. împrumută de la Z. suma de 800 lei, fără dobândă și cu termen de restituire la data de 17.11.2014, fiecare dintre cei doi primind câte 400 lei. X. achită suma de 800 lei către Z., la data de 25.11.2014, în urma notificării prin care creditorul îi solicită plata întregii sume. Prin raportare la această situație de fapt:

- A. Z. este îndreptățit să solicite suma de 400 de lei de la Y.;
- B. X. este îndreptățit să solicite de la Z. restituirea sumei de 400 lei;

C. Z. este îndreptățit să refuze restituirea către X. a sumei de 400 lei, motivat de faptul că plata nu a fost obținută prin dol sau violență.

(primire în profesie – avocat stagiar, 2016)

§3. Actul juridic civil

3.1. Noțiuni și clasificări. Condiții de fond și formă

11. În materia actului juridic civil:

- A. dacă prin lege nu se prevede altfel, bunurile unui terț pot face obiectul unei prestații;
  - B. obiectul trebuie să fie determinat și licit, sub sancțiunea nulității relative;
  - C. spre deosebire de terțul autor al unui dol, terțul autor al unei violențe, independent de anularea contractului pentru viciul de consimțământ respectiv, răspunde pentru prejudiciile ce ar rezulta.
- (admitere INM și în magistratură, 2015)*

12. În materia viciilor de consimțământ, eroarea:

- A. poate conduce la anularea unui contract de tranzacție, chiar atunci când este nescuzabilă;
  - B. nu poate conduce la declararea nulității relative a unui contract de comodat, dacă poartă asupra unui fapt care, după împrejurări, putea fi cunoscut cu diligențe rezonabile;
  - C. poate fi invocată cu privire la interpretarea dispozițiilor legale, chiar dacă acestea sunt accesibile și previzibile.
- (admitere în magistratură, iunie 2019)*

13. Spre deosebire de eroare, ca viciu de consimțământ, dolul:

- A. poate angaja răspunderea autorului său, pentru prejudiciile cauzate;
  - B. este aplicabil și actelor juridice unilaterale;
  - C. nu se presupune.
- (admitere INM și în magistratură, 2014)*

14. Contractul nu poate fi anulat pentru eroare atunci când:

- A. faptul asupra căruia a purtat eroarea putea fi cunoscut, după împrejurări, cu diligențe rezonabile;
  - B. eroarea poartă asupra unei împrejurări considerate de părți esențială la data încheierii actului, în absența căreia contractul nu s-ar fi încheiat;
  - C. eroarea poartă asupra unui element cu privire la care riscul de eroare a fost asumat de cel care o invocă.
- (admitere în magistratură, aprilie 2017)*

15. Eroarea:

- A. de drept nu poate fi considerată viciu de consimțământ, chiar dacă privește o normă juridică determinantă, potrivit voinței părților, pentru încheierea contractului;
- B. provocată de manoperele frauduloase ale celeilalte părți, viciază consimțământul chiar dacă nu a fost esențială;

C. care poartă asupra unui element cu privire la care riscul de eroare trebuia să fie asumat de cel care o invocă, nu atrage anularea contractului.

(primire în profesie – avocat definitiv, 2015)

16. În ipoteza actelor juridice bilaterale, dolul:

A. constituie viciu de consimțământ și atunci când provine de la reprezentantul celeilalte părți;

B. nu conduce la anularea actului decât dacă eroarea în care s-a aflat cel al cărui consimțământ a fost viciat a fost esențială;

C. conferă celui al cărui consimțământ a fost viciat de către cealaltă parte dreptul de a pretinde, în afară de anularea actului juridic, și daune-interese.

(admitere INM și în magistratură, 2016)

17. A. pretinde că a încheiat un contract cu B. sub imperiul unei temeri justificate insuflăte, fără drept, de B., prin amenințarea cu exercițiul unui drept, cu scopul de a obține avantaje injuste. Care credeți că sunt opțiunile juridice pe care le are A.?

A. anularea contractului pentru viciul de consimțământ al leziunii și repunerea părților în situația anterioară prin restituirea prestațiilor reciproce;

B. menținerea contractului anulabil pentru viciera consimțământului prin violență și reducerea prestației lui A. cu valoarea daunelor-interese la care ar fi îndreptățit;

C. anularea contractului pentru viciera consimțământului prin violență și daune-interese.

(primire în profesie – avocat stagiar, 2014)

18. În cazul violenței ca viciu de consimțământ:

A. cel al cărui consimțământ a fost viciat poate solicita reducerea prestației sale rezultate din contract cu valoarea daunelor-interese la care ar fi îndreptățit;

B. se poate cere anularea contractului de către partea care a contractat sub imperiul unei temeri justificate induse, cu drept, de cealaltă parte sau de un terț;

C. terțul, autor al violenței, răspunde pentru prejudiciile cauzate de fapta sa, numai dacă partea contractantă în favoarea căreia a exercitat violența nu a avut cunoștință și nici nu putea avea cunoștință de violența terțului.

(admitere în magistratură, mai 2018)

19. În caz de violență, cel al cărui consimțământ este viciat are dreptul:

A. de a pretinde anularea contractului și daune-interese;

B. de a solicita reducerea prestației sale cu valoarea daunelor-interese care i se cuvin;

C. de a cere adaptarea contractului.

(admitere INM, noiembrie 2019)

20. Leziunea:

A. în cazul majorului, este aplicabilă numai actelor juridice bilaterale de dispoziție;

B. presupune, în toate cazurile, o disproporție evidentă de valoare între prestații;

C. nu este aplicabilă în cazul tranzacției.

(admitere în magistratură, august 2013)

21. În ceea ce privește leziunea:

A. poate fi invocată ca viciu de consimțământ doar în cazul actelor juridice încheiate de minorii între 14 și 18 ani, fără încuviințarea ocrotitorului legal;

B. partea unui contract aleatoriu, al cărei consimțământ a fost viciat prin leziune, poate cere anularea contractului într-un termen de prescripție de 3 ani de la încheierea contractului;

C. dreptul la acțiunea în anularea contractului sau reducerea obligațiilor pentru leziune se prescrie în termen de un an de la data încheierii contractului.

(primire în profesie – avocat stagiar, 2013)

22. Leziunea:

A. există numai dacă depășește jumătate din valoarea pe care o avea, la momentul încheierii contractului, prestația executată de minorul care a fost victima leziunii;

B. conferă victimei leziunii dreptul de a obține anularea actului, cu excepția cazului în care cealaltă parte oferă diferența dintre prestația pe care a executat-o și aceea pe care a primit-o de la victimă;

C. nu poate exista în privința contractului de întreținere încheiat pe durată nedeterminată.

(admitere în magistratură, aprilie 2017)

23. Reclamantul l-a chemat în judecată pe pârât pentru ca, prin hotărârea ce se va pronunța, să se dispună anularea contractului de vânzare a unui apartament și repunerea părților în situația anterioară. În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamantul a arătat că, având nevoie de bani pentru suportarea costului unei intervenții chirurgicale pentru salvarea vieții fiului său, aspect cunoscut de pârât, a vândut un apartament cu prețul de 25.000 euro, deși valoarea de piață era, la momentul vânzării, de peste 40.000 euro. În apărare, pârâtul a arătat că, în prezent, prețul apartamentelor a scăzut fiind, pentru unul similar, de aproximativ 30.000 euro și că ar fi dispus, dacă instanța consideră, să plătească încă 5.000 euro. În raport de această situație, instanța:

A. va dispune anularea contractului și repunerea părților în situația anterioară;

B. va respinge acțiunea;

C. va menține contractul și-l va obliga pe R să plătească suma de 5.000 de euro către M.

(primire în profesie – avocat definitiv, august 2019)

B. RĂSPUNSURI ȘI EXPLICAȚII

CAPITOLUL I. PARTEA GENERALĂ. PERSOANA FIZICĂ ȘI PERSOANA JURIDICĂ

§1. Aplicarea legii civile în timp, spațiu și asupra persoanelor

| 1. Răspuns: C (admitere INM și în magistratură, 2012)

Potrivit art. 6 alin. (4) C.civ., uzucapiunile începute și neîmplinite la data intrării în vigoare a legii noi sunt în întregime supuse dispozițiilor legale care le-au instituit, astfel încât, dacă uzucapiunea a început sub imperiul legii vechi, aceasta va fi legea aplicabilă respectivei prescripții achizitive. Așadar, varianta de răspuns de la litera A este greșită.

În privința efectelor actelor juridice, acestea vor fi guvernate de legea în vigoare la momentul încheierii actului juridic, indiferent de momentul la care aceste se produc (anterior ori ulterior intrării în vigoare a noii legi), conform art. 6 alin. (2) C.civ. și art. 3 din Legea nr. 71/2011, motiv pentru care și varianta de răspuns de la litera B este greșită.

În fine, ultima variantă este corectă, aceasta reluând în parte dispozițiile art. 6 alin. (6) C.civ. și art. 5 alin. (2) din Legea nr. 71/2011.

| 2. Răspuns: B, C (primire în profesie – avocat stagiar, 2012)

Articolul 6 alin. (1) teza I C.civ. prevede că legea civilă se aplică în intervalul de timp cât este în vigoare. În caz de succesiune a legilor civile, se pot ivi o serie de probleme privind aplicarea în timp, iar acestea trebuie rezolvate ținându-se cont de două principii, care se presupun și se completează reciproc, și anume: (1) principiul neretroactivității legii civile noi; (2) principiul aplicării imediate a legii civile noi, acesta din urmă cunoscând însă excepția ultraactivității (supraviețuirii) legii vechi (G. BOROI, C.A. ANGHELESCU, *Curs de drept civil. Partea generală*, ed. a 2-a revizuită și adăugită, Ed. Hamangiu, București, 2012, p. 14-15).

Articolul 6 C.civ. conține anumite dispoziții privind aplicarea în timp a legii civile, însă trebuie subliniat că textul stabilește reguli generale în materie, deci reguli care au vocația să se aplice și în cazul unor acte normative viitoare, în măsura în care acestea nu vor conține dispoziții exprese privind succesiunea legilor în timp.

Cât privește aplicarea în timp a Codului civil din 2009 în raport de reglementările anterioare, trebuie avute în vedere și dispozițiile corespunzătoare din Legea nr. 71/2011 (LPA) (*idem*, p. 22).

Pentru actul juridic, legiuitorul a stabilit, ca regulă, aplicarea legii în vigoare la data încheierii actului juridic nu numai în privința condițiilor de validitate și, pe cale de consecință, a nulității, ci și pentru alte aspecte ce privesc încheierea actului juridic, pentru alte cauze de ineficacitate, pentru regulile de interpretare a actului, pentru efectele actului juridic (inclusiv cele produse după intrarea în vigoare a unei noi legi), pentru executarea obligațiilor asumate de părți, pentru încetarea actului juridic.

Potrivit art. 102 LPA, modificarea contractului se face cu respectarea tuturor condițiilor prevăzute de legea în vigoare la data modificării, iar elementele ce nu fac obiectul modificării sunt supuse dispozițiilor legii în vigoare la data când a fost încheiat contractul (*idem*, p. 23-24).

Din cele expuse mai sus, rezultă, fără putință de tăgadă, că variantele corecte de răspuns sunt B și C, răspunsul de la litera A fiind greșit.

| 3. Răspuns: B (primire în profesie – avocat stagiar, 2014)

Potrivit art. 6 alin. (2) C.civ. și art. 3 LPA, legea în vigoare la data încheierii unui act juridic va reglementa atât efectele trecute, adică efectele care s-au produs sub imperiul ei (principiul neretroactivității), cât și efectele viitoare, adică efectele care se vor produce după intrarea în vigoare a legii noi (ultraactivitatea legii vechi). În consecință, varianta de răspuns de la litera A este greșită.

În același timp, actele juridice nule, anulabile sau afectate de alte cauze de ineficacitate la data intrării în vigoare a legii noi sunt supuse dispozițiilor legii vechi, neputând fi considerate valabile ori, după caz, eficace potrivit dispozițiilor legii noi [art. 6 alin. (3) C.civ. 2009, art. 4 LPA, art. 102 alin. (1) LPA]. Prin urmare, varianta de răspuns de la litera C este greșită, actelor juridice nule, anulabile sau afectate de alte cauze de ineficacitate prevăzute de Codul civil de la 1864 fiindu-le aplicabile aceste dispoziții.

Ca regulă, efectele viitoare ale altor situații juridice sunt guvernate de legea în vigoare la data săvârșirii ori producerii lor [art. 6 alin. (2) C.civ. și art. 3 LPA]. Prin excepție, dispozițiile legii noi sunt aplicabile efectelor viitoare ale situațiilor juridice născute anterior intrării în vigoare a acesteia, derivate din starea și capacitatea persoanelor, din căsătorie, filiație, adopție și obligația legală de întreținere, din raporturile de proprietate, inclusiv regimul general al bunurilor, și din raporturile de vecinătate, dacă aceste situații juridice subzistă după intrarea în vigoare a legii noi [art. 6 alin. (6) C.civ.] (G. BOROI, C.A. ANGHELESCU,

B. NAZAT, I. NICOLAE, *Fișe de drept civil*, ed. a 4-a, Ed. Hamangiu, 2019, p. 4-10 – în continuare *Fișe*, 2019). Așadar, varianta de răspuns de la litera B este singura corectă.

| 4. Răspuns: A (primire în profesie – avocat definitiv, martie 2019)

Acțiunea revocatorie (sau pauliană) este *acțiunea prin care creditorul reclamant solicită să fie declarate inopozabile față de el actele juridice încheiate de debitor în fraudă drepturilor sale, cum sunt cele prin care debitorul își creează sau își mărește o stare de insolabilitate* [art. 1562 alin. (1) C.civ.].

Primele două variante de răspuns ridică problema aplicării în timp a legii civile, respectiv care va fi criteriul în funcție de care se va stabili legea aplicabilă acestei acțiuni. Răspunsul la problemă este dat de dispozițiile art. 116 LPA, potrivit cărora *dispozițiile noului Cod civil referitoare la acțiunea revocatorie se aplică și creditorilor ale căror creanțe s-au născut înainte de data intrării sale în vigoare, dacă scadența se situează după această dată*.

Așadar, relevanță are doar data la care creanța pe care o creditorul o deține împotriva debitorului devine scadentă, fiind fără relevanță momentul nașterii acelei creanțe: dacă scadența obligației se situează după data de 01.10.2011, atunci și acțiunea revocatorie va fi guvernată de dispozițiile actualului Cod civil, în caz contrar fiind pe deplin aplicabile normele legale în vigoare anterior acestui moment.

Prin urmare, varianta de răspuns de la litera A este corectă, scadența creanței fiind ulterioară datei de 01.10.2011, fiind fără relevanță momentul nașterii acelei creanțe, pe când varianta de răspuns de la litera B este greșită, prin raportare la data la care creanța creditorului a devenit scadentă.

Din punctul de vedere al efectelor admiterii acțiunii revocatorii, art. 1565 alin. (1) teza I C.civ. stabilește că *actele atacate vor fi declarate inopozabile nu numai față de creditorul care a exercitat acțiunea revocatorie, ci și față de toți ceilalți creditori care, putând introduce acțiunea, au intervenit în cauză*. În consecință, varianta de răspuns de la litera C este greșită.

§2. Raportul juridic civil

| 5. Răspuns: A (admitere INM și în magistratură, 2012)

Sub imperiul Codului civil de la 1864, minorul care a împlinit vârsta de 16 ani putea încheia testament, însă prin intermediul său putea dispune doar de jumătate din bunurile de care ar fi putut dispune dacă era major (art. 807 C.civ. 1864). Sub această vârstă, minorul nu putea încheia un testament valabil, nici prin reprezentant legal și nici cu încuviințarea ocrotitorului legal. În actuala reglementare s-a renunțat la posibilitatea ca minorul să încheie valabil testamentul, întrucât art. 988 alin. (1) C.civ. statuează că cel lipsit de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă nu poate dispune de bunurile sale prin liberalități, cu excepția cazurilor prevăzute de lege. Or, în lipsa unei astfel de prevederi exprese a legii, minorul lipsit de capacitate de exercițiu ori cu capacitate restrânsă de exercițiu nu poate încheia testament, nici chiar în favoarea părinților săi. Din aceste motive, singura variantă corectă de răspuns este A, celelalte două fiind greșite.

| 6. Răspuns: B (primire în profesie – avocat stagiar, 2016)

Minorul dobândește capacitatea civilă de exercițiu (prerogativa de a dobândi drepturi și de a-și asuma obligații, prin încheierea de acte juridice civile), ca regulă, la împlinirea vârstei de 18 ani, sau, prin excepție, fie pentru motive temeinice, după împlinirea vârstei de 16 ani, cu încuviințarea instanței de tutelă (art. 40 C.civ.), fie prin încheierea unei căsătorii valabile, înainte de majorat [art. 39 alin. (1) C.civ.]. Dacă însă căsătoria sa este anulată înainte de împlinirea vârstei de 18 ani, minorul va păstra capacitatea deplină de exercițiu numai dacă a fost de bună-credință la încheierea căsătoriei [art. 39 alin. (2) C.civ.]. Așadar, varianta de răspuns de la litera A este greșită, întrucât minorul de rea-credință la momentul încheierii căsătoriei nu va mai păstra capacitatea de exercițiu dobândită ca efect al căsătoriei.

Dacă însă minorul încheie un act juridic civil cu nerespectarea regulilor privind capacitatea de exercițiu, sancțiunea aplicabilă va fi nulitatea relativă [art. 44 alin. (1) C.civ.]. În acest caz, incapacitatea va putea fi invocată chiar de minor, singur, dar numai în apărarea sa (deci când minorul are calitatea de pârât în proces), nu și atunci când el este cel care solicită anularea contractului pentru incapacitate, caz în care acțiunea va putea fi introdusă de reprezentantul ori ocrotitorul legal al minorului. Așadar, varianta de răspuns de la litera B este corectă, fiind vorba despre invocarea de către minor a incapacității sale rezultate din starea de minoritate, ca o formă de apărare împotriva pretențiilor cocontractantului său.

Pe de altă parte, în materie delictuală, operează prezumția lipsei discernământului minorului ce nu a împlinit 14 ani (art. 1366 C.civ.); dacă însă persoana prejudiciată va face dovada că minorul avea aptitudinea de reprezentare a faptei și a urmărilor sale la momentul săvârșirii delictului civil, atunci răspunderea acestuia va fi atrasă pentru fapta proprie, în temeiul art. 1357 C.civ. Prin urmare, varianta de răspuns de la litera C este greșită, întrucât există posibilitatea ca minorul sub 14 ani să răspundă delictual dacă se face dovada existenței discernământului său la momentul săvârșirii faptei ilicite.

| 7. Răspuns: C (primire în profesie – avocat stagiar, 2014)

Sancțiunea nerespectării regulilor referitoare la capacitatea civilă de exercițiu este *nulitatea relativă a actului juridic civil* încheiat de o persoană care nu are capacitatea cerută de lege pentru actul respectiv. Astfel, actele făcute de persoana lipsită de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă, altele decât cele prevăzute la art. 41 alin. (3) și la art. 43 alin. (3) C.civ., precum și actele făcute de tutore fără autorizarea instanței de tutelă, atunci când această autorizare este cerută de lege, sunt *anulabile*, chiar fără dovedirea unui prejudiciu [art. 44 alin. (1) C.civ.]. Cel lipsit de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă poate invoca și singur, în apărare, anulabilitatea actului pentru incapacitatea sa rezultată din minoritate ori din punerea sub interdicție judecătorească [art. 44 alin. (2) C.civ.], însă persoanele capabile de a contracta nu îi pot opune incapacitatea acestuia [art. 46 alin. (1) C.civ.] (Fișe, 2019, p. 247).

Față de aceste considerații, varianta de răspuns de la litera C este singura corectă, variantele de răspuns de la literele A și B fiind, în consecință, incorecte.

| 8. Răspuns: C (primire în profesie – avocat stagiar, 2017)

Contractul de vânzare încheiat între A. (în calitate de cumpărător) și B., minor (în calitate de vânzător), este lovit de nulitate relativă pentru lipsa capacității depline de exercițiu a vânzătorului, necesară încheierii unui act de dispoziție. Motivul de nulitate relativă poate fi invocat numai de cel al cărui interes a fost nesocotit la momentul încheierii actului [art. 1248 alin. (2) C.civ.], deci numai de minor, după cum tot aceeași persoană (sau, după caz, reprezentantul sau ocrotitorul sau legal) poate să și confirme actul, renunțând astfel la dreptul de a invoca nulitatea [art. 1263 alin. (2) C.civ.]. Însă, cel care trebuie să confirme poate fi pus în întârziere printr-o notificare prin care partea interesată să îi solicite fie să confirme actul anulabil, fie să exercite acțiunea în anulare, în termen de 6 luni de la notificare, sub sancțiunea decăderii din dreptul de a cere anularea contractului [art. 1263 alin. (6) C.civ.].

În speța dată, acțiunea în anulare a fost introdusă cu o zi înaintea de împlinirea unui termen de 3 ani de la momentul încheierii contractului, astfel încât problema prescripției nu se pune, indiferent care ar fi momentul de la care ar începe să curgă termenul. Așadar, varianta de răspuns de la litera B este greșită. Nu se poate considera că în speță ar fi aplicabil viciul de consimțământ al leziunii, întrucât actul încheiat nu a fost unul de administrare, ci unul de dispoziție, fapt ce face inaplicabilă leziunea în cazul minorului cu capacitate restrânsă de exercițiu.

Cum vânzătorul fusese pus în întârziere la data de 13.02.2016, acesta avea la dispoziție un termen de decădere de 6 luni (care expiră la data de 13.08.2016), în care putea fie să confirme nulitatea, fie să ceară anularea contractului de vânzare încheiat. În lipsa manifestării sale de voință într-un sens sau altul, în termenul legal stabilit, acesta a fost decăzut din dreptul de a mai cere anularea contractului, astfel încât varianta de răspuns de la litera C este corectă, varianta de răspuns A fiind, în consecință, greșită.

| 9. Răspuns: B, C (primire în profesie – avocat definitiv, 2017)

Contractul de vânzare încheiat între X. (vânzător) și Y. (cumpărător) este lovit de nulitate relativă pentru lipsa capacității de exercițiu a vânzătorului necesară încheierii unui astfel de act de dispoziție. Instanța nu poate respinge acțiunea în anulare formulată de X., astfel cum se susține în varianta de răspuns de la litera A, întrucât minorul nu a făcut decât să declare că este major, fără a folosi și alte mijloace dolosive. În acest caz este pe deplin aplicabil art. 45 teza I C.civ., conform căruia simpla declarație că este capabil să contracteze făcută de cel cu capacitate de exercițiu restrânsă nu înlătură anulabilitatea actului. Dacă însă s-ar fi folosit manopere dolosive de către minor pentru a induce celeilalte părți credința greșită că este capabil să contracteze, abia atunci instanța ar fi menținut contractul, în temeiul principiului răspunderii civile delictuale. Prin urmare, varianta de răspuns de la litera A este greșită.

Odată anulată convenția de vânzare, părțile, dacă există solicitare expresă din partea acestora, vor trebui repuse în situația anterioară, ca efect al nulității. Restituirea prestațiilor se va face potrivit regulilor stabilite în art. 1639-1647 C.civ., astfel cum prevede expres art. 1254 alin. (3) C.civ.

Având în vedere că una dintre părți este un incapabil (X.), acesta va fi obligat să restituie prestațiile primite numai în limita folosului realizat, apreciat la data cererii în anulare [art. 1647 alin. (1) C.civ.]. În speța dată, X., cu banii primiți, și-a plătit o datorie (200 de lei), și-a cumpărat cu 600 de lei un alt telefon și a organizat o petrecere pentru prietenii săi, pentru care a cheltuit suma de 300 lei, rămânând cu 100 lei. Putem afirma, deci, că folosul efectiv realizat de X. este în valoare de 900 de lei, compus din suma cu care a achitat împrumutul (200 de lei), suma dată pentru achiziționarea unui nou telefon (600 de lei) și suma de 100 de lei, care i-a rămas. Așadar, varianta de răspuns de la litera B este corectă.

Dacă însă cel lipsit de capacitate deplină de exercițiu a făcut, cu intenție sau din culpă gravă, ca restituirea să fie imposibilă, el va fi obligat, prin excepție de la regula prevăzută de art. 1647 alin. (1) C.civ., la restituirea integrală a ceea ce a primit în temeiul contractului nul. Prin urmare, în situația premisă la care face referire varianta de răspuns de la litera C, X. va fi obligat la restituirea integrală a sumei de 1200 de lei, făcând astfel ca această variantă să fie corectă.

| 10. Răspuns: A, B (primire în profesie – avocat stagiar, 2016)

X. și Y. au împrumutat de la Z. suma de 800 de lei. Așadar, ne aflăm în fața unui raport juridic obligațional, cu pluralitate de debitori. Ca regulă, ori de câte ori părțile nu prevăd expres, ori nu rezultă altfel din lege ori din natura bunului ce face obiectul prestației, obligația cu pluralitate de debitori este o obligație divizibilă.

Obligația este divizibilă între mai mulți debitori când aceștia sunt obligați față de creditor la aceeași prestație, dar fiecare dintre ei nu poate fi constrâns la executarea obligației decât separat și în limita părții sale de datorie [art. 1422 alin. (1) C.civ.]. Așadar, Z., creditorul celor doi debitori, este îndreptățit să solicite de la fiecare suma de 400 de lei, însă dacă unul dintre debitori plătește creditorului întreaga sumă, atunci acesta fie va solicita de la creditor restituirea părții pe care a plătit-o peste datoria sa, în temeiul plății nedatorate, fie va cere de la fostul său codebitor să îi restituie partea din datorie ce îi revenea acestuia, în temeiul subrogației personale.

Prin urmare, variantele de răspuns A și B sunt corecte, în timp ce varianta de răspuns de la litera C este greșită, Z. nefiind în măsură să refuze restituirea către X. a sumei de 400 de lei, întrucât plata făcută de X. este nedatorată.

§3. Actul juridic civil

3.1. Noțiuni și clasificări. Condiții de fond și formă

| 11. Răspuns: A (admitere INM și în magistratură, 2015)

Condițiile de valabilitate, de fond, ale unui act juridic, prevăzute de art. 1179 alin. (1) C.civ., sunt capacitatea de a contracta, consimțământul părților, un obiect determinat și licit și o cauză licită și morală.

Obiectul actului juridic civil, pentru a fi valabil, trebuie să existe, să fie determinat, licit și posibil. Dacă obiectul actului juridic nu este determinat și licit, sancțiunea este nulitatea absolută a contractului, astfel cum prevede art. 1225 alin. (2) C.civ. Deci, varianta de răspuns de la litera B este greșită.

Dacă vorbim despre obiectul obligației (prestația la care se angajează debitorul), acesta trebuie să fie determinat sau cel puțin determinabil și licit [art. 1226 alin. (1) C.civ.].

În fine, cu privire la bunurile ce pot face obiectul prestației, art. 1228 C.civ. statuează că poate fi vorba și despre bunuri viitoare, după cum poate fi vorba și despre bunuri ce aparțin unui terț, dacă legea nu interzice expres acest lucru (art. 1230 C.civ.). În consecință, varianta de răspuns de la litera A este corectă.

Varianta de răspuns de la litera C este greșită, deoarece atât dolul, cât și violența presupun existența unei fapte ilicite, ce atrage răspunderea delictuală a autorului, indiferent că este vorba despre cocontractantul celui al cărui consimțământ a fost viciat ori de un terț (art. 1257 C.civ.).

| 12. Răspuns: B (admitere în magistratură, iunie 2019)

Nu orice eroare, în sensul unei false reprezentări a realității, constituie viciu de consimțământ, care are aptitudinea de a duce la anularea actului juridic, ci doar acea eroare scuzabilă, esențială, care privește un element determinant al actului juridic civil. Așadar, varianta de răspuns de la litera A este greșită, întrucât una dintre cerințele erorii, ca viciu de consimțământ, este ca ea să fie scuzabilă.

Este scuzabilă acea eroare care nu poate fi reproșată părții care a avut o falsă reprezentare a realității la încheierea actului juridic, deci care nu este urmare a lipsei de informare sau a neglijenței părții respective, în timp ce eroarea nescuzabilă poate fi definită ca eroarea imputabilă părții, în sensul că poartă asupra unui fapt care, după împrejurări, putea fi cunoscut cu diligențe rezonabile [art. 1208 alin. (1) C.civ.] (G. BOROI, M.M. PIVNICERU, C.A. ANGHELESCU, B. NAZAT, I. NICOLAE, T.-V. RĂDULESCU, *Fișe de drept civil*, ed. a 3-a, Ed. Hamangiu, 2018, p. 65 – în continuare *Fișe*, 2018). În consecință, varianta de răspuns de la litera B este corectă, contractul de comodat neputând fi anulat pentru eroare atâta vreme cât aceasta a purtat asupra unui fapt care, după împrejurări, putea fi cunoscut cu diligențe rezonabile.

În ceea ce privește eroarea de drept, potrivit art. 1207 alin. (3) C.civ., aceasta poate duce la nulitatea relativă a unui act juridic numai dacă este esențială, respectiv dacă privește o normă juridică determinantă, potrivit voinței părților, și dacă norma respectivă nu este nici previzibilă și nici accesibilă [art. 1208 alin. (2) C.civ.]. Așadar, varianta de răspuns de la litera C este greșită, eroarea neputând fi invocată cu privire la interpretarea dispozițiilor legale, atâta vreme cât acestea sunt accesibile și previzibile.

| 13. Răspuns: A (admitere INM și în magistratură, 2014)

Eroarea este viciul de consimțământ ce constă în falsă reprezentare a unor împrejurări la momentul încheierii unui act juridic civil, în timp ce dolul este definit ca fiind inducerea în eroare a unei persoane, prin mijloace viclene, pentru a o determina să încheie un anumit act juridic. Cu alte cuvinte, dolul este o eroare provocată. Așadar, dolul presupune, pe lângă un element subiectiv (pe care îl întâlnim și la eroare), și un element obiectiv, constând într-o acțiune ilicită de folosire a unor mijloace viclene în scopul inducerii în eroare a unei persoane cu ocazia încheierii unui act juridic civil. Din acest motiv, spre deosebire

de eroare, unde unica sancțiune este anularea contractului, în cazul dolului, cel indus în eroare mai are, pe lângă o acțiune în anulare, și o acțiune în răspundere civilă delictuală îndreptată împotriva autorului faptei ilicite pentru acoperirea prejudiciului. Așadar, varianta de răspuns de la litera A este corectă, aceasta fiind o deosebire între cele două vicii de consimțământ (pentru un tabel comparativ între viciile de consimțământ, a se vedea Fișe, 2019, p. 76-77).

În privința domeniului de aplicare, atât eroarea, cât și dolul, pot afecta orice fel de acte juridice civile. Deși, din cerința ca manoperele viclene să provină de la cealaltă parte, de la reprezentantul, prepusul ori gerantul afacerilor celeilalte părți sau de la un terț [prevăzută de art. 1214 alin. (1) și (3) și art. 1215 C.civ.], ar rezulta că dolul este aplicabil doar actelor juridice bilaterale, deoarece numai în cazul acestora se poate vorbi de „cealaltă parte”, se reține că dolul (sub forma captației sau sugestiei) poate fi întâlnit și la actele juridice unilaterale, caz în care nu mai este necesară îndeplinirea cerinței în discuție (Fișe, 2019, p. 69). Așadar, varianta de răspuns de la litera B este greșită.

În fine, din punctul de vedere al probei, atât eroarea, cât și dolul trebuie dovedite de cel care le invocă, neexistând o prezumție legală de eroare ori de dol. De altfel, art. 1214 alin. (4) prevede expres că dolul nu se prezumă. Deosebirea între cele două vicii de consimțământ, din acest punct de vedere, este aceea că eroarea, conținând doar un element subiectiv, nu și unul obiectiv, este mai greu de dovedit, dar acest lucru nu înseamnă că cel ce o invocă nu are sarcina probei faptului ales. Pentru aceste motive, ținând seama că ambele vicii trebuie dovedite, nefiind prezumate, varianta de răspuns de la litera C este greșită.

| 14. Răspuns: A, C (admitere în magistratură, aprilie 2017)

Cerințele erorii, pentru a fi viciu de consimțământ, sunt următoarele: (1) să fie *esențială*; (2) să fie *scuzabilă*; (3) în cazul actelor juridice bilaterale sau plurilaterale cu titlu oneros, este necesar ca *partea cocontractantă să fi știut ori să fi trebuit să știe* că elementul fals reprezentat este determinant pentru încheierea actului juridic [art. 1207 alin. (1) C.civ.] (Fișe, 2019, p. 66-67).

Prin eroare scuzabilă înțelegem eroarea care nu poate fi reproșată părții care a avut o falsă reprezentare a realității la încheierea actului juridic, deci care nu este urmarea lipsei de informare sau neglijenței părții respective, în timp ce eroarea nescuzabilă este eroarea imputabilă părții, în sensul că poartă asupra unui fapt care, după împrejurări, putea fi cunoscut cu diligențe rezonabile (Fișe, 2019, p. 66). Nu sunt scuzabile: eroarea asupra solvabilității cocontractantului; aprecierea eronată asupra rentabilității unei operațiuni juridice; eroarea asupra unui element cu privire la care riscul de eroare a fost asumat de cel care o invocă sau, după împrejurări, trebuia să fie asumat de acesta (art. 1209 C.civ.).

Prin urmare, contractul nu va putea fi anulat când eroarea nu este scuzabilă, respectiv când faptul asupra căruia a purtat eroarea putea fi cunoscut, după împrejurări, cu diligențe rezonabile și când eroarea poartă asupra unui element cu privire la care riscul de eroare a fost asumat de cel care o invocă. Așadar, variantele de răspuns A și C sunt corecte, varianta de răspuns de la litera B fiind greșită, reprezentând întocmai definiția erorii – viciu de consimțământ.

| 15. Răspuns: B, C (primire în profesie – avocat definitiv, 2015)

Eroarea, după natura realității fals reprezentate, se clasifică în eroare de fapt și eroare de drept. Eroarea de fapt constă în falsa reprezentare a unei stări sau situații factice la încheierea actului juridic, pe când eroarea de drept este viciu de consimțământ atunci când privește o normă juridică determinantă, potrivit voinței părților, pentru încheierea contractului [art. 1207 alin. (3) C.civ.]. Prin urmare, varianta de răspuns de la litera A este greșită.

Spre deosebire de eroare, unde falsa reprezentare a realității trebuie să fie esențială pentru încheierea contractului pentru a se putea cere anularea contractului, în materia dolului, care este o eroare provocată, art. 1214 alin. (2) C.civ. prevede expres că partea al cărei consimțământ a fost viciat prin manoperele dolosive ale celeilalte părți va putea obține anularea actului chiar dacă eroarea nu a fost esențială. Prin urmare, varianta de răspuns de la litera B este corectă.

În fine, potrivit art. 1209 C.civ., nu atrage anularea contractului eroarea care poartă asupra unui element cu privire la care riscul de eroare a fost asumat de cel care o invocă, astfel că varianta de răspuns de la litera C este corectă.

| 16. Răspuns: A, C (admitere INM și în magistratură, 2016)

Dolul, viciu de consimțământ, este o eroare provocată, iar nu spontană, precum eroarea propriu-zisă. Sfera de aplicare a dolului este mai mare decât cea în cazul erorii, întrucât, potrivit art. 1214 alin. (2) C.civ., partea al cărei consimțământ a fost viciat prin dol poate cere anularea contractului, chiar dacă eroarea în care s-a aflat nu a fost esențială (Fișe, 2019, p. 67-68). Așadar, se poate cere anularea actului chiar dacă eroarea în care s-a aflat cel al cărui consimțământ a fost viciat nu a fost esențială, varianta de răspuns de la litera B fiind, deci, incorectă.

Vicierea consimțământului prin dol poate fi întâlnită atât la actele unilaterale, cât și la cele bilaterale. În cazul acestora din urmă, manoperele viclene trebuie să provină de la cealaltă parte, de la reprezentantul, prepusul ori gerantul afacerilor celeilalte părți sau de la un terț, însă, în acest din urmă caz, numai atunci când cocontractantul a cunoscut sau, după caz, ar fi trebuit să cunoască existența dolului la încheierea contractului [art. 1214 alin. (1) și (3) C.civ. și art. 1215 alin. (1) C.civ.]. Deci, varianta de răspuns de la litera A este corectă, inducerea în eroare putând proveni de la reprezentantul celeilalte părți.

În fine, conform art. 1257 C.civ., în caz de dol, cel al cărui consimțământ a fost viciat de către cealaltă parte, poate pretinde, în afară de anularea actului și daune-interese, în temeiul răspunderii civile delictuale, manoperele viclene reprezentând, în

esență, fapte ilicite. În consecință, varianta de răspuns de la litera C este, la rândul ei, corectă. Dacă însă dolul a provenit din partea unui terț, iar cocontractantul nu a avut cunoștință de existența sa la momentul încheierii contractului, partea indusă în eroare nu mai are dreptul de a anula actul, ci este îndreptățită numai la daune-interese de la cel responsabil de actele viclene.

| 17. Răspuns: B, C (*primire în profesie – avocat stagiar, 2014*)

Amenințarea cu exercițiul unui drept este o amenințare legitimă, care nu constituie viciu de consimțământ. Dacă însă amenințarea cu un drept a fost un prilej pentru un creditor de a obține un avantaj exagerat și injust, atunci violența va deveni nelegitimă, constituind viciu de consimțământ (art. 1217 C.civ.) (*Fișe*, 2019, p. 71).

Așadar, în speța dată, consimțământul lui A. a fost viciat prin violență, în forma prevăzută la art. 1217 C.civ., motiv pentru care contractul încheiat de acesta este anulabil (lovit de nulitate relativă), desființarea actului putând fi cerută doar de cel al cărui consimțământ a fost viciat (A.). Prin urmare, varianta de răspuns de la litera A este greșită, în speță nefiind vorba despre viciu de consimțământ al leziunii, ci despre cel al violenței, astfel cum am arătat mai sus.

Prin urmare, A. poate cere instanței fie anularea contractului pentru vicierea consimțământului prin violență și daune-interese (amenințarea constituind un fapt ilicit, pentru care cel care a săvârșit-o trebuie să fie tras la răspundere delictuală), fie menținerea contractului anulabil (confirmând deci nulitatea relativă) și reducerea prestației sale cu valoarea daunelor-interese la care ar fi îndreptățit, potrivit art. 1257 teza finală C.civ.

Prin urmare, variantele de răspuns de la literele B și C sunt cele corecte.

| 18. Răspuns: A (*admitere în magistratură, mai 2018*)

Violența este definită ca amenințarea unei persoane cu un rău de natură să îi provoace, fără drept, o temere ce o determină să încheie un act juridic pe care altfel nu l-ar fi încheiat (*Fișe*, 2019, p. 70). Amenințarea cu un rău poate proveni, în cazul actelor bilaterale, fie de la cealaltă parte contractantă, fie de la un terț, însă numai dacă partea al cărei consimțământ nu a fost viciat cunoștea sau, după caz, trebuia să cunoască, violența săvârșită de acesta [art. 1220 alin. (1) C.civ.]. În această a doua situație, respectiv când temerea este insuflată de un terț, acesta va răspunde, independent dacă cealaltă parte cunoștea sau nu de existența violenței, în temeiul răspunderii civile delictuale, pentru prejudiciile ce rezultă din amenințare [art. 1220 alin. (2) C.civ.]. Prin urmare, varianta de răspuns de la litera C este greșită, întrucât condiționează tragerea la răspundere delictuală a terțului de cunoașterea de către cealaltă parte a violenței.

Violența, ca viciu de consimțământ, dă dreptul părții a cărei voință a fost afectată, să ceară, pe lângă anularea contractului, și daune-interese sau, dacă preferă menținerea contractului, să solicite reducerea prestației sale cu valoarea daunelor-interese la care ar fi îndreptățit (art. 1257 C.civ.). Așadar, varianta de răspuns de la litera A este corectă.

Pentru a putea vorbi însă despre violență este necesar, printre altele, ca amenințarea să fie nelegitimă (injustă), întrucât dacă amenințarea cu un rău este justă (spre exemplu, creditorul îl amenință pe debitor cu rezilierea contractului în cazul nerespectării obligațiilor contractuale asumate de acesta), nu ne mai aflăm în fața unui viciu de consimțământ, ci a exercitării, cu bună-credință și în limitele interne și externe, a unui drept. Deci, varianta de răspuns de la litera B este, la rândul ei, greșită.

| 19. Răspuns: A, B (*admitere INM, noiembrie 2019*)

Violența, ca viciu de consimțământ, presupune o amenințare îndreptată împotriva uneia dintre părți, făcută cu scopul de a determina respectiva parte să încheie un act juridic pe care altfel nu l-ar încheia. Așadar, violența presupune existența unui fapt ilicit – amenințarea, motiv pentru care, pe lângă nulitatea relativă a actului încheiat sub imperiul amenințării, acest viciu de consimțământ atrage și răspunderea delictuală a celui care a produs temerea.

În consecință, partea al cărei consimțământ a fost viciat prin violență este îndreptățită să pretindă anularea contractului, dar și daune-interese sau, dacă preferă menținerea contractului, poate solicita numai *reducerea prestației sale cu valoarea daunelor-interese* la care ar fi îndreptățit (art. 1257 C.civ.). În consecință, variantele de răspuns de la literele A și B sunt corecte.

În privința posibilității de adaptare a contractului, această variantă este în mod expres prevăzută în caz de eroare (art. 1213 C.civ.) sau leziune [art. 1222 alin. (3) C.civ.] și admisă doctrinar în cazul dolului (în acest sens, *Fișe*, 2018, p. 69). Prin urmare, în caz de violență, nu este recunoscut victimei dreptul de a cere adaptarea contractului, motiv pentru care varianta de răspuns de la litera C este greșită.

| 20. Răspuns: C (*admitere în magistratură, august 2013*)

Domeniul de aplicare a leziunii în cazul majorului este mai extins decât în cazul minorului (a persoanei cu capacitate restrânsă de exercițiu). Astfel, ca regulă, spre deosebire de minor, care poate cere anularea pentru leziune doar a actelor bilaterale, cu titlu oneros și comutative, de administrare, majorul poate obține desființarea pentru leziune a oricăror acte juridice bilaterale, cu titlu oneros și comutative, indiferent dacă sunt de dispoziție sau de administrare, legea nefăcând nicio mențiune expresă din acest punct de vedere. Așadar, varianta de răspuns de la litera A este greșită, leziunea în cazul majorului nefiind limitată numai la actele juridice bilaterale de dispoziție.

Există totuși o dispoziție expresă care îngreșește posibilitatea anulării pentru leziune a anumitor contracte, respectiv în materia tranzacției, a actelor aleatorii și a altor contracte anume prevăzute de lege (art. 1224 C.civ.). Față de această prevedere legală, varianta de răspuns de la litera C apare ca fiind corectă.

Varianta de răspuns de la litera B de răspuns este, de asemenea, greșită, întrucât leziunea nu presupune în toate cazurile o disproporție vădită între contraprestații, căci, în cazul minorului, va exista leziune și atunci când acesta își asumă o obligație excesivă prin raportare la starea sa patrimonială, la avantajele pe care le obține din contract ori la ansamblul circumstanțelor [art. 1221 alin. (3) C.civ.]. Deci, în cazul actului încheiat de minor, existența leziunii se va aprecia nu numai în raport de valoarea prestației contractantului său, ci și prin raportare la elementele prevăzute expres de art. 1221 alin. (3) C.civ.

| 21. Răspuns: C (primire în profesie – avocat stagiar, 2013)

Domeniul de aplicare a leziunii nu mai este, potrivit actualului Cod civil, limitat numai la actele de administrare încheiate de minorul cu capacitate restrânsă de exercițiu, singur, fără încuviințarea ocrotitorului legal. Potrivit art. 1221 C.civ., *există leziune atunci când una dintre părți, profitând de starea de nevoie, de lipsa de experiență ori de lipsa de cunoștințe a celeilalte părți, stipulează în favoarea sa ori a unei alte persoane o prestație de o valoare considerabil mai mare, la data încheierii contractului, decât valoarea propriei prestații*. Așadar, majorul (sau, în general, persoana cu capacitate deplină de exercițiu) care invocă încheierea unui act lezionar, trebuie să facă dovada îndeplinirii cerințelor prevăzute de articolul arătat mai sus pentru a se putea constata existența leziunii.

Odată dovedită leziunea, persoana al cărei consimțământ a fost viciat poate cere, la alegerea sa, fie anularea contractului, fie reducerea obligațiilor sale cu valoarea daunelor-interese la care ar fi îndreptățită [art. 1222 alin. (1) C.civ.], însă într-un termen de prescripție de 1 an, care începe să curgă de la data încheierii contractului [art. 1223 alin. (1) C.civ.]. Legiuitorul instituie astfel o excepție de la regula prescriptibilității acțiunii în anularea unui act juridic civil în termenul general de 3 ani, stabilind un termen mult mai scurt pentru viciul de consimțământ al leziunii, precum și un unic moment, obiectiv, de la care acest termen începe să curgă.

Pentru toate argumentele expuse mai sus, rezultă că singura variantă corectă de răspuns este C.

| 22. Răspuns: C (admitere în magistratură, aprilie 2017)

Leziunea, ca viciu de consimțământ, atrage, ca sancțiune, fie anularea actului, fie reducerea obligațiilor asumate de partea al cărui consimțământ a fost viciat cu valoarea daunelor-interese la care ar fi îndreptățită [art. 1222 alin. (1) C.civ.].

Nulitatea relativă însă nu poate fi dispusă în fiecare caz de leziune în parte. Astfel, legiuitorul stabilește condiții diferite pentru anularea actului, după cum victima leziunii este un minor ori un major.

În privința majorului, art. 1222 alin. (2) C.civ. prevede că acțiunea în anulare este admisibilă numai dacă leziunea depășește jumătate din valoarea pe care o avea la momentul încheierii actului prestația promisă sau executată de partea lezată, și numai dacă disproporția persistă până la data cererii de anulare. Dacă victima leziunii este un minor, nulitatea relativă a contractului poate fi cerută indiferent de disproporția existentă între prestațiile asumate de părțile contractului, motiv pentru care varianta de răspuns de la litera A poate fi considerată greșită.

În toate cazurile însă, contractul poate fi menținut de către instanță, dacă cealaltă parte oferă, în mod echitabil, o reducere a propriei creanțe sau, după caz, o majorare a propriei obligații, în condițiile prevăzute de art. 1213 C.civ. referitoare la adaptarea contractului [art. 1222 alin. (3) C.civ.]. Prin urmare, și varianta de răspuns de la litera B este incorectă, menținerea contractului fiind posibilă prin oferirea fie a unei reduceri a propriei creanțe, fie a unei majorări a propriei obligații, și nicidecum prin oferirea de către cealaltă parte a diferenței dintre prestația pe care a executat-o și aceea pe care a primit-o de la victimă.

Comisia de soluționare a contestațiilor, în motivarea contestației referitoare la varianta de răspuns B, a reținut că: *Acest răspuns trebuia exclus de către candidați, deoarece enunțul limitează posibilitatea de menținere a contractului doar la situația în care cealaltă parte oferă diferența dintre prestația executată și cea primită, în timp ce dispozițiile art. 1222 alin. (3) C.civ. permit această menținere în situația în care cealaltă parte oferă „în mod echitabil” o reducere a propriei creanțe sau o majorare a propriei obligații*.

În mod evident, noțiunea de „diferență” (ce are un sens matematic în speță) nu corespunde noțiunii de „echitate”, care presupune o apreciere (și care, astfel, poate conduce la o situație în care ceea ce se oferă să nu fie fix diferența dintre prestații). Nu se contestă că, în unele situații, diferența dintre prestații poate reprezenta o manieră echitabilă de adaptare a contractului, dar aceasta nu este singura excepție așa cum prevede enunțul răspunsului (prin folosirea sintagmei „cu excepția cazului”).

În fine, varianta de răspuns de la litera C este corectă, întrucât contractul de întreținere încheiat pe perioadă nedeterminată este un contract aleatoriu, iar potrivit art. 1224 C.civ., leziunea nu poate afecta aceste tipuri de contracte cu titlu oneros.

| 23. Răspuns: B (primire în profesie – avocat definitiv, august 2019)

Speța dată ridică problema leziunii, ca viciu de consimțământ. Astfel, reclamantul, fiind în nevoie, a vândut părâtului un apartament a cărui valoare de piață era de aproximativ 40.000 euro, contra unui preț mult mai mic, de 25.000 euro. Despre starea de nevoie în care se afla vânzătorul, cumpărătorul avea cunoștință, astfel cum reiese din datele furnizate.